

Tadeusz Bykowski

1900-1987

Absolwent Wydziału Nawigacyjnego z 1922 r., marynarz z cenzusem II Batalionu Morskiego, uczestnik walk z bolszewikami w 1920 r., prawnik, urzędnik w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, oficer w Wydziale Wywiadowczym Komendy Marynarki Wojennej w Londynie, prezes Okręgowej Komisji Arbitrażowej w Gdańsku.

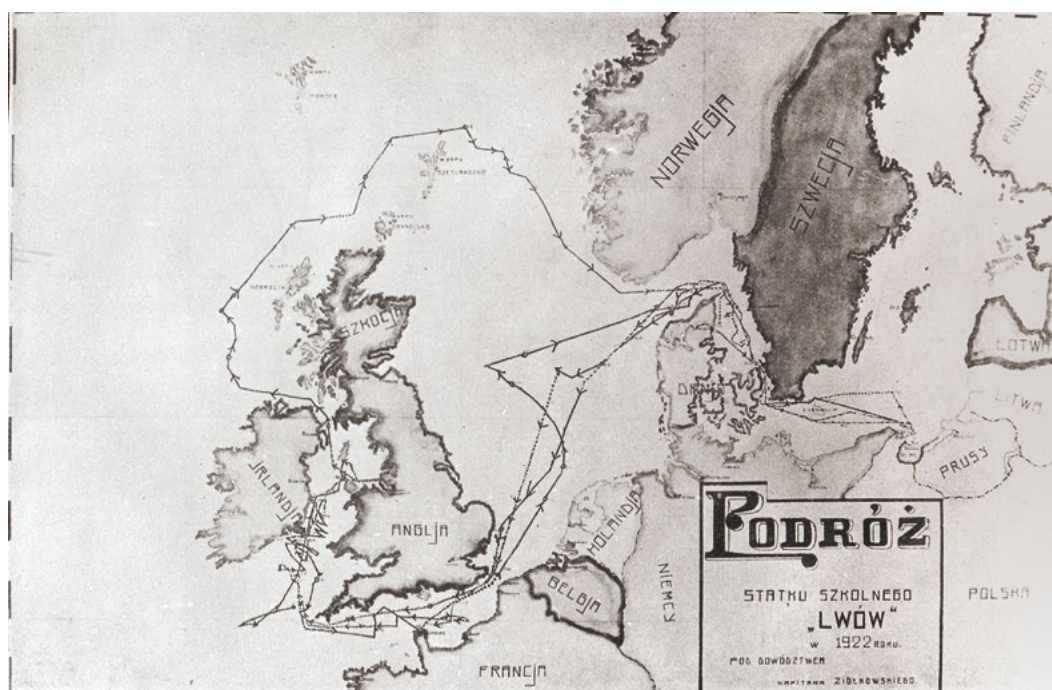
Urodził się 23 lipca 1900 r. w Warszawie (rodzice Jan Apoloniusz i Wiktoria Zofia). Jako 18-latek, członek Polskiej Organizacji Wojskowej, w listopadowych dniach 1918 r. brał udział w rozbrajaniu Niemców w Warszawie. W następnym roku zgłosił się na ochotnika do Marynarki Wojennej – służył w 1. Batalionie Morskim w Modlinie i Toruniu, w 1920 r. uczestniczył w walkach 2. Batalionu Morskiego nad Wisłą. Brał udział w uroczystych zaślubinach Polski z morzem 10 lutego 1920 r. w Pucku. Służył w Bazie Lotnictwa Morskiego w Pucku, stąd jesienią 1920 r. został skierowany rozkazem kontradmirała Kazimierza Porębskiego na pierwszy rok Szkoły Morskiej w Tczewie.

Naukę rozpoczął 20 października 1920 r. Był w składzie delegacji Szkoły Morskiej w Tczewie, na czele której stał por. mar. Ta-

deusz Ziółkowski, a która udała się do Lwowa po odbiór bandery ufundowanej przez lwowianki dla pierwszego polskiego statku szkolnego ORP „Lwów”. Bandera przechowywana była na statku w kabinie komendanta, w specjalnej gablocie.

W roku 1922 na „Lwowie” Tadeusz Bykowski odbył, trwającą 140 dni, praktykę morską (w czasie tej podróży statek przebył 7640 Mm).

W 1923 r. rozpoczął pracę najpierw w Ministerstwie Przemysłu i Handlu, w Departamencie Morskim, a potem w Delegaturze Polskiej Konwencji Węglowej w Warszawie, był też przedstawicielem w Związku Kopalni Górnośląskich „Robur”. Równocześnie studiował na Wydziale Prawa Uniwersytetu Wileńskiego im. Stefana Batorego i w 1929 r. uzyskał tytuł magistra prawa¹.

¹ Relacja syna Tadeusza Bykowskiego – prof. Piotra Bykowskiego.

² Za: Daniel Duda, *Mgr Tadeusz Bykowski (1900-1987)*, „Nautologia” 2021, nr 158.

W 1933 r. ożenił się w Warszawie z Janiną z Pozowskich. Także w Warszawie przyszli na świat dwaj synowie – Zbigniew w 1936 r. i Piotr w 1939 r.

Został powołany 1 września 1939 r. do Wojennej Organizacji Przemysłu Węglowego, początkowo w Warszawie, potem we Lwowie, następnie ewakuowany do Konstancy, stamtąd do Paryża. Tam zgłosił się do Marynarki Wojennej i został przydzielony do II Wydziału Wywiadowczego Marynarki Wojennej. Przerzucony do Turcji, w Ankarze pracował, pod przykrywką, jako urzędnik w fabryce samolotów. W marcu 1943 r. promowany został na podporucznika Marynarki Wojennej.

W Wielkiej Brytanii pozostawał w Korpusie Służb – Grupie Administracyjnej do 1944 r. Następnie służył na ORP „Piorun”, ORP „Garland” i ORP „Bałtyk”, a potem w Wydziale Wywiadowczym Komendy Marynarki Wojennej. Od kwietnia 1945 r. był adiutantem dowódcy w Komendzie Morskiej „Północ”. W 1945 r. awansował na porucznika MW.

Po wojnie, w październiku 1946 r., wrócił do Polski, zamieszkał w Gdyni i został zatrudniony w Gdynia – Ameryka Linie Żeglugowe, a po likwidacji GAL-u – w Polskich Liniach Oceanicznych, gdzie do 1956 r. był kierownikiem Działu Eksploatacji².

Gdy na fali popaździernikowej odwilży byli uczniowie Szkoły Morskiej postanowili reaktywować stowarzyszenie absolwentów (które powstało w grudniu 1930 r. w Gdyni z inicjatywy Adama Fiedorowicza i Stanisława Koski) zgłosił się do Komitetu Organizacyjnego Zjazdu Oficerów Polskiej Marynarki Handlowej i absolwentów Szkoły Morskiej³.

Trzy lata później był w grupie osób witających powracający z rejsu „Dar Pomorza”, na pokładzie którego był sztandar PSM, ewakuowany z kraju pod koniec sierpnia 1939 r. Kapitanowi Kazimierzowi Jurkiewiczowi przekazali go, realizując uchwałę wal-

nego zebrania Związku Oficerów Polskiej Marynarki Handlowej w Londynie, delegaci i byli uczniowie PSM – kpt. ż.w. Stefan Mermon (abs. WN z 1937 r.) i kpt. ż.w. Witold Sawicz-Korsak (abs. WN z 1931 r.). W Komitecie powitalnym byli także m.in.: wiceminister żeglugi Tadeusz Ocioszyński (który w 1939 r. odpiął sztandar z drzewca i przekazał dyr. Możdżeńskiemu), pierwszy dyrektor Szkoły Morskiej w Tczewie inż. Antoni Garnuszewski i absolwent pierwszego rocznika Tadeusz Bykowski (z 1922 r.)⁴.

W latach 1957-1959 pracował w Chipolbroku w Tientsinie (Chiny) jako zastępca dyrektora, a 1 stycznia 1960 r. został prezesem Okręgowej Komisji Arbitrażowej w Gdańsku. Wiele lat był ekspertem Związku Zawodowego Marynarzy i Portowców, wchodził w skład delegacji polskiej na sesję Międzynarodowej Organizacji Pracy w Genewie. W latach 60. XX wieku był też wykładowcą w Państwowej Szkole Morskiej.

Od 1970 r. do 1984 r., już na emeryturze, pracował na pół etatu jako rzeczoznawca ds. prawnych w Oddziale Międzyrządowej Morskiej Organizacji Doradczej – IMCO, a od 1984 r. do ostatnich dni życia – w Instytucie Morskim w Gdańsku. Aktywnie również działał w Polskiej Izbie Handlu Zagranicznego, występował jako arbiter w Międzynarodowym Sądzie dla spraw Żeglugi Morskiej i Śródlądowej w Gdyni.

W czerwcu 1980 r. uczestniczył w Światowym Zjeździe Absolwentów Szkoły Morskiej, biorąc udział we wszystkich uroczystościach w Gdyni, Gdańsku, Sztutowie i Tczewie.

Tadeusz Bykowski zmarł 20 lipca 1987 r., został pochowany na cmentarzu katolickim w Sopocie.

Syn prof. dr hab. inż. Piotr Bykowski jest wykładowcą w Katedrze Zarządzania Jakością na Wydziale Zarządzania i Nauk o Jakości Uniwersytetu Morskiego w Gdyni.

Źródła: *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom I, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, wyd. II, Gdynia 2000; *Kadry morskie Rzeczypospolitej*, tom II, pod red. Jana Kazimierza Sawickiego, Gdynia 1996; *Na morze po chleb i przygodę*, Warszawa 1972; Daniel Duda, *Mgr Tadeusz Bykowski (1900-1987)*, „Nautologia” 2021, nr 158; „Okólnik” 1956, nr 80; „Okólnik” 1987, nr 156.

3 „Okólnik” 1957, nr 84, s. 1

4 „Okólnik” 1959, nr 91, s. 2.